

**OPETUKSEN JÄRJESTÄJÄN
OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA**

1.8.2023

Sisältö

1. Johdanto.....	3
2. Opetuksen järjestäjän opiskeluhoillon ohjausryhmä	3
2.1 Opiskeluhoillon ohjausryhmän vuosisuunnitelma.....	4
3. Arvio opiskeluhoillon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista	5
4. Opiskeluhoolto.....	6
4.1 Yhteisöllinen opiskeluhoolto, koulu yhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoillon edistämiseksi.....	6
5. Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtaisen opiskeluhoillon järjestäminen).....	10
5.1 Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittely monialaisessa opiskeluhoitotyössä	10
5.2. Opiskeluhoitokertomuksen laatiminen ja säilytys.....	11
5.3 Oppilaan sairauden vaatiman hoidon suunnitelma tai lääkityksen järjestäminen sekä oppilaan erityisruokavalio.....	11
5.4 Opiskeluhoillon tuki kurinpitörangaistuksen tai opetuksen epäämisen yhteydessä	12
5.5. Lastensuojeluilmoitus ja ilmoitus lapseen kohdistuneesta rikosepäilystä	12
6 Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma.....	13
6.1. suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	13
6.2 Kriisisuunnitelma (Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa).....	14
7. Linkkejä ja tukea opiskeluhoitotyöhön	15

1. Johdanto

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaan ja opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa koulu- ja oppilaitosyhteisöissä. Opiskeluhooltotyötä ohjaa lapsen/nuoren edun ensisijaisuus ja hänen hyvinvointinsa edistäminen.

Opiskeluhooltoon sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opiskeluhooltosuunnitelman mukainen opiskeluhoolto sekä opiskeluhoollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut ja kouluterveydenhoito.

Opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan opiskeluhooltosuunnitelma, joka voi olla useamman koulumuodon yhteinen. Tuusulassa opetuksen järjestäjäkohtaiseen suunnitelmaan on kirjattu esi- ja perusopetuksen sekä lukio- ja koulutuksen opiskeluhoollon järjestäminen. Yksikkökohtaiset tarkennukset hyvinvointi ja opiskeluhooltotyöstä kirjataan yksikkökohtaisiin suunnitelmiin. Esiopetuksessa esiopetusyksikön TAK-suunnitelmaan, perusopetuksessa ja lukiossa koulun lukuvuosisuunnitelman hyvinvointityön ja opiskeluhoollon osioon. Suunnitelma laaditaan lokakuun loppuun mennessä ja se arvioidaan kevätlukukauden päättyessä.

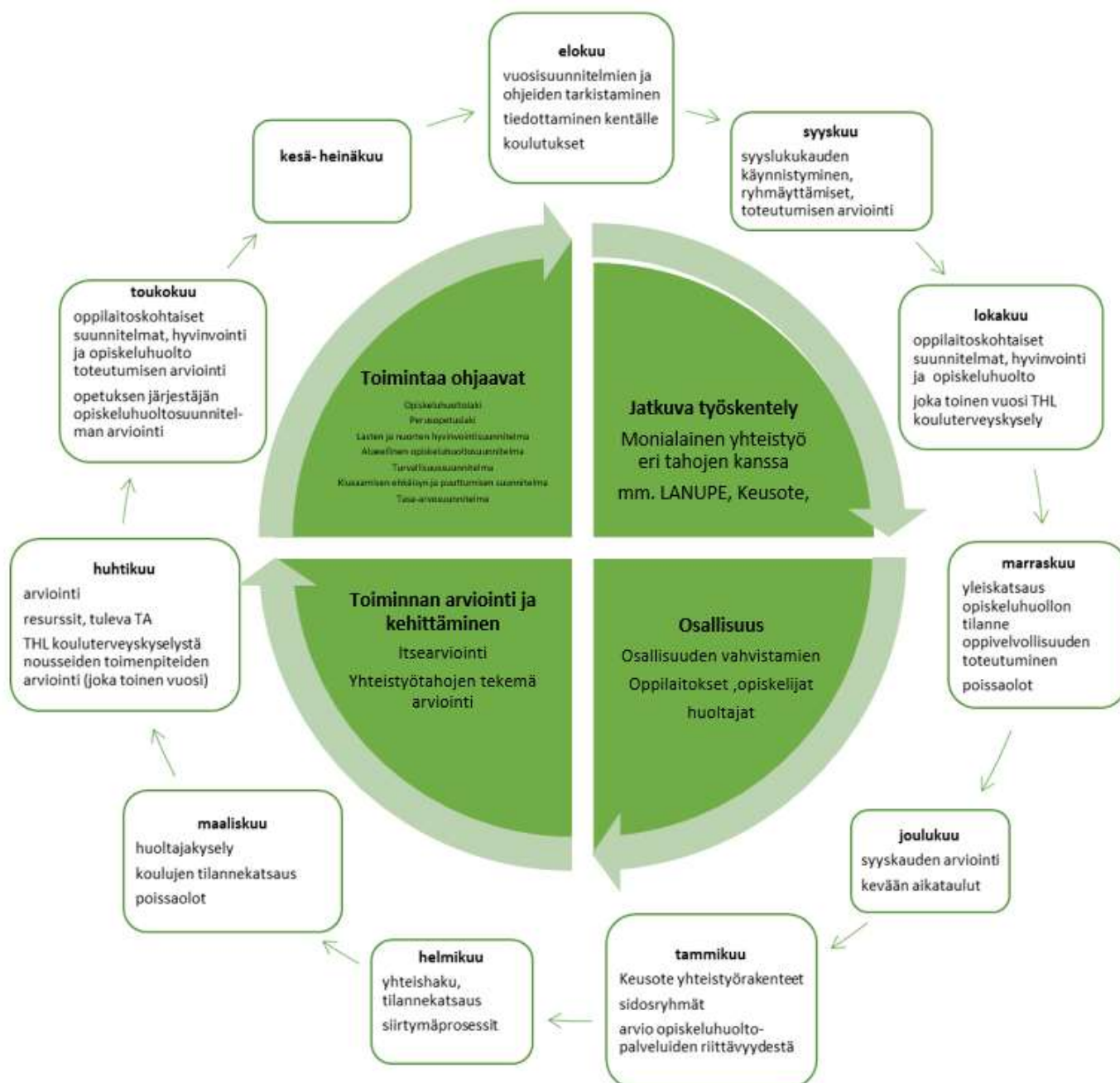
Opiskeluhoolto on yhteisöllistä työtä ja yksilöllistä tukea. Oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus saada maksutta opiskeluhoolltoa, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluhoolltoa toteutetaan ensisijaisesti ehkäisevänä, koko yhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoolltona. Lisäksi oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoolltoon ja opiskeluhoollon palveluihin.

Yksiköissä huolehditaan siitä, että kasvat-, opetus- ja opiskeluhoolltohenkilöstö sekä yhteistyökumppanit ovat tietoisia opiskeluhoolltosuunnitelmasta. Suunnitelmasta tiedotetaan oppilaille oppilaskuntatoiminnan kautta, hoolltajille Wilman, Daisyn ja vanhempainiltojen kautta. Opetuksen järjestäjän opiskeluhoolltosuunnitelma on nähtävissä myös kunnan www- sivuilla.

2. Opetuksen järjestäjän opiskeluhoollon ohjausryhmä

Opetuksen järjestäjän opiskeluhoollon ohjausryhmänä toimii Eritu- työryhmä (Eri-työryhmän kehittäminen työryhmä). Ryhmän puheenjohtajana toimii kasvun ja oppimisen tuen päällikkö, vakiojäsenenä on edustus esiopetuksesta, opetustoimesta, opiskeluhoolllost ja nuorisotoimesta. Tarvittaessa kokouksiin kutsutaan myös muita toimijoita. Ohjausryhmän tehtävänä on suunnitella, kehittää, ohjata ja arvioida opiskeluhoollon toteutumista, tarvetta ja käytettävissä olevien resurssien riittävyyttä esiopetuksessa ja opetuksen järjestäjän oppilaitoksissa.

2.1 Opiskeluhoollon ohjausryhmän vuosisuunnitelma

Vuosisuunnitelman mukaisesti oppilaitokset toimittavat hallintoon:

- lokakuun alkuun mennessä
  - TAK-suunnitelma (esiopetus)
  - Lukuvuosisuunnitelma hyvinvointi- ja opiskeluhoitotyön osio (perusopetus)
  - vuosikello (lukio)
- yhteenvedon koulun/oppilaitoksen poissaolojen käsittelystä
  - marraskuun ja maaliskuun alkuun mennessä (2 krt/lukuvuosi) (perusopetus)

- toisen ja kolmannen periodin päätyttyä (lukio)
- Kesäkuun aikana
  - TAK- suunnitelman arvioinnin (esiopetus)
  - Hyvinvointi- ja opiskeluhoitotyön suunnitelman arvioinnin (perusopetus)
- joka toinen vuosi THL:n kouluterveyskyselyn koulukohtaiset tulokset, niistä nousseet kehittämiskohteet ja arvioinnin toteutumisesta (perusopetus ja lukio)

3. Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Tuusula on noin 40 000 asukkaan kehittyvä ja elinvoimainen kunta. Pinta-alaltaan laajassa Tuusulassa on neljä kuntakeskusta Hyrylä, Jokela, Kellokoski ja Riihikallio.

Tuusulassa kunnan järjestämässä esiopetuksessa on n. 490 lasta, perusopetuksessa n.5000 oppilasta ja Tuusulan lukiossa n. 700 opiskelijaa.

Kunnan kouluverkossa on viisi yläkoulua: Jokela, Kellokoski, Hyökkälä, Hyrylä, Riihikallio, jotka ympärillä olevine alakouluineen muodostavat yhteisen alueen. Näillä alueilla on opetussuunnitelmallisesti yhteisiä tavoitteita ja painotuksia sekä koulutyössä konkretisoituvaa yhteistyötä. Tuusulassa esiopetus toteutetaan pääsääntöisesti varhaiskasvatyksiköissä olevissa esiopetuksen ryhmissä.

Ruotsinkielinen opetus järjestetään luokka-asteella 1-6 Klemetskogin koululla. Ruotsinkielisellä Klemetskogin koululla on oma opetussuunnitelma ja tuntijako. Ruotsinkielistä yläkouluopetusta järjestetään yhteistyössä lähikuntien kanssa.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden valmistava opetus järjestetään joko inklusiivisesti omassa lähikoulussa tai valmistavan opetuksen luokassa. Valmistavassa opetuksessa noudatetaan radanvarsi-kuntien yhteistyössä laatimaan Valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa.

Tuusulassa toimii Kalliomaan koulu, joka tarjoaa vaativan monialaisen tuen opetusta ja konsultaatiota yli kuntarajojen.

Opiskeluhoitoa toteutetaan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Hyvinvointityöhön ja opiskeluhoitoon osallistuu koko esiopetuksen/koulun/oppilaitoksen henkilökunta. Opiskeluhoollon ja kouluterveydenhoidon palvelut järjestää Keusote (Keski-Uudenmaan hyvinvointialue).

Oppilas- ja opiskeluhoitolaian mukaisesti kuraattorimitoitus on enintään 670 asiakasta/työntekijä ja psykologimitoitus enintään 780 asiakasta/työntekijä. Opiskeluhoollon kokonaistarvetta arvioidessa on huomioitava oppilaiden ja koulu yhteisön tuen tarpeet sekä toimintaympäristön erityispiirteet.

Jokaiselle esiopetuksen, perusopetuksen tai lukion yksikölle on nimetyt oppilashuollon kuraattorit, psykologit, ja terveydenhoitajat. Kouluilla huomioidaan tilojen käyttöä suunniteltaessa se, että opiskeluhoitotyöntekijöille on varattu asialliset tilat oppilaiden tapaamiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoitotyön toteuttamiseen (esim. ryhmien ohjaaminen).

Kouluterveyshuollon osalta mitoitussuositus on 460 asiakasta/kouluterveydenhoitaja ja 2100 asiakasta/koululääkäri. Kouluterveydenhuolto on tarkoitettu kaikille peruskoulua ja lukiota käyville oppilaille/opiskelijoille. Kouluterveydenhuolto on oppilaille/opiskelijoille maksutonta. Kouluilla työskentelevät kouluterveydenhoitajat ja -lääkärit vastaavat oppilaiden/opiskelijoiden terveyden sekä oppilaitosten tilojen ja toiminnan terveysvaikutusten seurannasta. Tarkoituksena on edistää terveellistä ja turvallista koulunkäyntiä ja tukea oppilaan menestymistä hänen omien edellytystensä mukaisesti. Esiopetuksen kouluterveydenhoito järjestetään osana neuvolapalveluja.

Arvioidakseen opiskeluhoollon kokonaistarvetta, toteutumista ja käytettävissä olevaa resurssia opetuksen järjestäjä kerää vuosittain koulukohtaiset tiedot resurssitarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista (Liite). Opiskeluhoollon tarvetta ja toteutumista käsitellään säännöllisesti yhteistyössä opetuksen järjestäjän ja Keusoten kanssa.

4. Opiskeluhoolto

4. 1 Yhteisöllinen opiskeluhoolto, koulu yhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

Opiskeluhoiltoa toteutetaan ensisijaisesti ehkäisevänä, koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoiltona. Yhteisöllisellä opiskeluhoilolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko esiopetuksessa ja koulussa edistetään oppilaiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskeluhoiltoa toteuttavat kaikki esiopetuksen/koulun toimijat.

Yhteisöllisen opiskeluhoiltoyhtymän toiminnasta vastaa esiopetuksessa päiväkodin johtaja ja perusopetuksessa ja lukiossa koulun rehtori. Esiopetuksessa päiväkodin johtaja toimii yhteisöllisen opiskeluhoiltoyhtymän puheenjohtajana, kouluilla ko. tehtävää voi hoitaa rehtorin nimeämä henkilö. Muita jäseniä ovat opettaja(t), laaja-alainen erityisopettaja(t)/veo sekä opiskeluhoilto edustaja/edustajat ja huoltaja/oppilasedustus. Yhteisöllisen opiskeluhoiltoyhtymä voi kutsua kokouksiinsa myös muita asiantuntijoita ja toimijoita. Yhteisöllisessä opiskeluhoiltoyhtymässä hyödynnetään kouluterveyshoilon ja muita oppilaan hyvinvointia kartoittavia kyselyjä. Yhteisöllisen opiskeluhoiltoyhtymän kokouksista tehdään asianmukaiset muistiot.

Yhteisöllisessä opiskeluhoiltoyhtymässä asioita käsitellään vain yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla. Ryhmistä, luokista, opiskeluympäristöstä ja esiopetus-, koulu- tai oppilaitosyhteisöstä voidaan keskustella esimerkiksi ilmapiirin, työrauhan, kiusaamisen, hyvinvoinnin, terveyden tai osallisuuden näkökulmista. Koska opiskeluhoiltoyhtymässä ei käsitellä yksittäistä lasta, oppilasta tai opiskelijaa koskevia asioita, voivat työskentelyyn osallistua myös oppilaat ja opiskelijat, huoltajat tai ulkopuoliset yhteistyökumppanit käsiteltävän aiheen edellyttämällä tavalla.

Esiopetuksessa lasten osallisuus toteutetaan huomioiden lasten ikäkauden mukainen toiminta. On tärkeää, että esioppilaiden/oppilaiden/opiskelijoiden osallisuutta yhteisölliseen opiskeluhoiltoyhtymän tuetaan vahvasti osallistamalla heitä yksikön hyvinvointityöhön ja yhteisöllisen opiskeluhoilto-

ryhmän toimintaan. Huoltajien osallisuus toteutuu mm. huoltajien osallistumisella yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokoukseen, vanhempainyhdistystoiminnan, esiopetuksen/koulun tapahtumien ja erilaisten kyselyiden kautta.

Esiopetuksen ja koulun yhteisöllisen opiskeluhoollon kokoukset suunnitellaan ja aikataulutetaan esiopetuksen TAK-suunnitelmaan, perusopetuksessa lukuvuosisuunnitelman hyvinvointi- ja opiskeluhooltotyön osioon, lukiossa vuosisuunnitelmaan.

Yhteisöllisessä opiskeluhoollossa käsitellään seuraavia asioita:

- opiskeluhooltopalveluiden toteutuminen ja riittävyyden arviointi
- esiopetuksen/koulun hyvinvointi- ja opiskeluhooltotyön suunnittelu ja arviointi
- yksikön kriisisuunnitelman päivittäminen ja käytännön toiminta kriisitilanteissa
- kiusaamis- ja hyvinvointikyselyiden läpikäynti
- toimintamalli kiusaamistilanteissa ja eri menetelmät kiusaamisasioiden ratkaisemiseksi
- kouluterveyskyselyjen läpikäynti
- huoltajakyselyn läpikäynti
- terveydenhoitajan kooste terveystarkastuksista käydään läpi luokittain (perusopetus)
- oppilaskuntatoiminta
- tukioppilastoiminta
- nivelvaiheet eri asteiden välillä
- ryhmyttämiset
- välituntitoiminta
- kerhotoiminta ja erilaiset teemaryhmät
- esiopetuksen/koulun yhteiset tapahtumat
- esiopetuksen/koulun yleinen vuosikello
- vanhempainiltojen sisältö ja yhteistyö kotien kanssa
- yhteistyö erityisnuorisotyön kanssa
- yhteistyö lastensuojelun kanssa
- yhteistyö Kalliomaan koulun, JMT:n (Järvenpään nuorisopsykiatrisen poliklinikka), Perheneuvolan sekä Nuorisoaseman kanssa
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- poissaolojen seuraaminen (perusopetus)

Poissaolojen seuraamiseksi Tuusulassa on käytössä Toimenpiteet oppilaan poissaolotilanteissa toimintamalli. ([linkki](#)). Poissaolojen seuraamiseksi Tuusulassa on käytössä Wilma järjestelmässä poissaoloherätteet. Koulukohtaiset poissaolot käsitellään yleisellä tasolla koulun yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä vähintään kerran syys- ja kevätlukukaudessa. Koulut lähettävät hallintoon koonnin käsittelystä. Hallinto seuraa koulukohtaisia ja koko kunnan poissaolotilastoja säännöllisesti.

Kouluilla on merkittävä rooli päihteettömyyden edistämässä, koska koulu on lasten ja nuorten keskeinen toimintaympäristö ja tavoittaa säännöllisesti koko ikäluokan lapset ja heidän huoltajansa. Päihdekasvatukseen tulee olla koko lapsuuden ja nuoruuden kestävä oppimisprosessi, jatkumo varhaiskasvatuksesta peruskouluun ja lukioon sekä ammatilliseen koulutukseen.

Tuusulan perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan koulujen tulee ennaltaehkäistä oppilaiden päihteiden käyttöä sekä puuttua tupakointiin, alkoholin ja muiden päihteiden käyttöön. Päihteiden käyttöä ehkäistään kouluissa kasvatuksellisin keinoin. Päihteiden käytön ehkäisyyn liittyvä opetus on osa laajempaa terveys-, tapa- ja laillisuuskasvatusta ja koulun kokonaistoimintaa. Koulussa tulee olla selkeät päihteisiin liittyvät säännöt, päihdeettömyyttä tukeva ilmapiiri ja päihteisiin liittyvää opetusta. Oppilaat ja heidän vanhempansa tulisi ottaa mukaan suunnittelemaan päihdeettömyyden edistämistä.

Koulussa tulee antaa oppilaille mahdollisuus keskustella heidän asenteistaan päihteisiin. Koulussa tulisi vahvistaa oppilaiden itseluottamusta ja lisätä heidän valmiuksiaan tehdä omia päätöksiään. Päihdeettömyyden edistämisessä eivät toimi yksipuoliset luennot tai lyhytkestoiset, yksittäiset toimenpiteet. Myöskään pelkkä materiaalin jakaminen tai yksittäiset päihdeaiheiset teemapäivät eivät ole riittävän tehokkaita muokkaamaan asenteita päihteiden käytön suhteen. Päihdeasioita tulisi koulussa käydä läpi ns. virittävän valistuksen keinoin, jolloin tavoitteena on herättää oppilaat ajattelemaan ja pohtimaan itsenäisesti sekä tekemään itsenäisiä päätöksiä ja valintoja päihteisiin liittyvissä tilanteissa. Koulussa tarvitaan suunnitelmallista ja pitkäjänteistä työtä, jossa ovat mukana kaikki koulun aikuiset. Päihteiden käytön ennaltaehkäisyä ei voida koulussa rajata tietyn ammattiryhmän hoitettavaksi, vaan se tulisi olla osa arkityötä niin opettajilla kuin oppilashuollon asiantuntijoillakin. Yhteistyöhön kannattaa kutsua myös koulun ulkopuolisia tahoja kuten nuorisotoimi tai seurakuntien nuorisotyö.

Kuntaan on laadittu [toimintaohje tupakkatuotteiden käyttämiseen puuttumiseen \(tähän tehdään ohje\)](#) ja yläkouluille oma prosessikuvaus, kuinka toimia, jos epäillään oppilaan käyttävän huumaavia aineita. Linkki prosessikuvaukseen: [huume-epäily](#)

Jokaisessa tuusulalaisessa yläkoulussa työskentelee opetusvelvollisuuteen sitomaton kouluvalmentaja. Kouluvalmentajat vahvistavat osaltaan koulun hyvinvointityötä ja yksittäisen oppilaan osallisuutta koulu yhteisön toimintaan. [kouluvalmentajatyön käsikirja](#). Alakouluissa tukea tarjotaan koulun perheohjaajien työn kautta.

Koulukiinteistöjen ylläpito ja korjaustoiminta tapahtuu yhteistyössä tilakeskuksen kanssa.

Yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä toteutetaan yhteistyössä kouluterveydenhuollon kanssa. Perusopetuksessa terveydenhoitaja pitää oppitunteja resurssien mukaan, aiheina esim. murrosiän kehitys, ravitsemus, uni, kaverisuhteet, seksuaaliterveys. Terveystiedon opettajat jakavat myös terveystiedon opettajille materiaalia sekä keskustelevat ajankohtaisista aiheista. Kouluterveydenhoitajat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan koulun yhteisiin tapahtumiin.

Palo-, poistumis- ja turvallisuuteen liittyvät harjoitukset ja määräaikaiset tarkastukset toteutetaan yhteistyössä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa [Keski-Uudenmaan pelastuslaitos - Etusivu](#).

Koulunuorisotyö toimii myös osana (ylä)koulujen yhteisöllistä opiskeluhoiltoa. Koulunuorisotyöstä on tehty suunnitelma, jota toteutetaan jokaisessa yläkoulussa. Tavoitteena tukea koulun yhteisöllisyyttä ja edistää oppilaiden hyvinvointia.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon yhteistyötahoja ovat myös mm. sotepalvelut, poliisi, seurakunta, MLL, Ohjaamo. Yhteistyön toteuttaminen em. tahojen kanssa kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan hyvinvointi- ja opiskeluhooltotyön osioon.

5. Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen)

Opiskeluhooltotyö kuuluu kaikille koulussa työskenteleville aikuisille sekä terveydenhuollosta ja lastensuojelusta vastaaville viranomaisille. Jokainen työntekijä toteuttaa opiskeluhooltoja osana omaa perustyötään ja eri työntekijöillä on siinä erilaisia tehtäviä. Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tietoa opiskeluhuollosta ja heitä ohjataan tarvittaessa hakemaan opiskeluhuollon palveluja. Yksilökohtainen opiskeluhooltotyö toteutuu tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä.

Esiopetuksen tai koulun henkilökunnan arvioidessa, että lapsi/oppilas tarvitsee yksilökohtaista opiskeluhooltoja kuraattorilta, psykologilta tai kouluterveydenhoitajalta, on opettajan/luokanvalvojan tehtävä ottaa yhteyttä oppilaaseen tai iästä riippuen hänen huoltajiinsa ja ehdottaa yhteydenottoa edellä mainittuihin tahoihin. Mikäli opettajalla on epävarmuutta siitä kenelle oppilaan asian hoito kuuluisi, voi hän nimettömästi konsultoida opiskeluhuollon henkilöstöä asian selvittämiseksi. Alakouluikäinen oppilas tai hänen huoltajansa voidaan ohjata myös koululaisten perheohjaajan palveluiden piiriin.

Yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa luokilla 1,5 ja 8 toteutuu yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon tasolla. Toimintakäytännöt laajojen terveystarkastusten toteuttamisesta toteutetaan Keusoten antamien ohjeiden mukaisesti. Ennen kuin opettaja antaa kouluterveydenhoitajalle laajoihin terveystarkastuksiin liittyvän opettajan kuvauksen oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista, tulee hänellä olla huoltajan antama kirjallinen suostumus tietojen antamiseen. Jos laajoissa terveystarkastuksissa nousee esille yksittäistä oppilasta koskeva huoli, käynnistää terveydenhoitaja yksilöllisen opiskeluhooltotyön.

Kun koko luokka on tarkastettu, terveydenhoitaja kertoo luokan opettajalle/luokanvalvojalle yleisesti luokan tilanteesta. Luokan kokonaistilanne käsitellään myös koulun yhteisöllisessä opiskeluhooltoryhmässä. Näin saadaan kartoitettua miten luokassa viihdytään, onko työrauhaongelmaa, kiusaamista, päihteiden käyttöä yms. Tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin, mikäli ongelmia esiintyy.

5.1 Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittely monialaisessa opiskeluhooltotyössä

Sen jälkeen, kun esiopetuksen/koulun työntekijä on ollut yhteydessä oppilaaseen/huoltajaan ja sopinut yhteydenotosta opiskeluhuollon henkilöstöön, käynnistyy oppilaan yksilökohtainen opiskeluhoolto. Esiopetuksen/koulun henkilökunta ja opiskeluhuollon työntekijä sopivat vastuuhenkilön yksilöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen. Vastuuhenkilö vastaa osaltaan oppilaan/huoltajan kirjallisen

suostumuksen saamisesta moniammatillisen ryhmän kokoamiselle, moniammatillisen opiskeluhoitoryhmän kokoamisesta ja opiskeluhoitokertomuksen kirjaamisesta oppilaan tilanteen niin vaatiessa. Oppilaan ja huoltajan osallisuutta opiskeluhoitotyöhön tuetaan vahvasti.

Oppilaan/huoltajan suostumuksen saamiseen yksilölliseen opiskeluhoitotyöhön käytetään kunnan yhteistä lomakepohjaa [Suostumuslomake yksilökohtainen opiskeluhoito](#).

Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu vapaaehtoisuuteen ja edellyttää oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumusta. Jos oppilas tai oppilaan huoltajat eivät suostu oppilaan yksilöllisen opiskeluhoitotyön käynnistämiseen, se, joka huomaa tuen tarpeen ja näkee oppilaan/huoltajien kieltäytymisen oppilaan edun vastaisena, arvioi palvelutarpeen arvioinnin tai lastensuojeluilmoituksen tekemisen tarpeellisuuden.

5.2. Opiskeluhoitokertomuksen laatiminen ja säilytys

Monialaisen asiantuntijaryhmän kokouksesta kirjataan oppilaskohtainen opiskeluhoitokertomus. Oppilaskohtainen opiskeluhoitokertomus kirjataan Wilmaan. Linkki kirjaamisohjeeseen: [yksilöllinen oppilashuolto Wilmaan kirjaaminen](#). Suostumuslomake arkistoidaan koulun opiskeluhoitokertomusmappiin. Mikäli käytössä ei ole Wilma järjestelmää käytetään kunnan [esiopetus oppilashuoltokertomus](#) lomakepohjaa. Päiväkodin johtaja/koulun rehtori on oman yksikkönsä osalta vastuussa siitä, että asiakirjoja käsitellään lain ja kunnan ohjeistusten mukaisesti [Toimintaohje opiskeluhoitokertomus, säilytys ja arkistointi](#).

5.3 Oppilaan sairauden vaatiman hoidon suunnitelma tai lääkityksen järjestäminen sekä oppilaan erityisruokavalio

Esiopetuksessa lapsen vaatima sairauden hoito, lääkityksen järjestäminen toteutetaan yhteistyössä lapsen vanhempien, neuvolan/lasta hoitavan tahon ja esiopetuksen henkilöstön kanssa. Lääkehoitosuunnitelma perustuu Keusoten laatimaan [Varhaiskasvatuksen laakehoitosuunnitelma](#) ohjeistukseen. Lapselle lääkehoitosuunnitelma liitetään lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan tai varhaiskasvatussuunnitelmaan (täydentävä varhaiskasvatus).

Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion ja lääkityksen järjestäminen koulussa hoitetaan oppilaan ja vanhempien, kouluterveydenhuollon sekä koulun henkilöstön yhteistyönä. Sairauden vaatima koulupäivän aikainen hoito, mm. lääkityksen järjestäminen, suunnitellaan tapauskohtaisesti, mutta lähtökohtaisesti se on koulun ja perheen väliseen sopimukseen perustuvaa. Suunnitelma laaditaan kirjalliseen muotoon (Lomakkeita: [lapsen lääkehoito](#)) Vanhemmat perehdyttävät opettajat lukukauden alussa ja tarvittaessa myös muulloin koulussa olevan pitkäaikaissairaana oppilaan lääkitykseen.

Huoltajia informoidaan vanhempainilloissa ja lukukausitiedotteissa kouluterveydenhoitajan toimenkuvasta. Oppilaan ikä huomioiden oppilaalle kerrotaan rokotusta, tai lääkettä annettaessa niiden vaikutuksista ja mahdollisista haittavaikutuksista.

Lapsen oppilaan vaatiman erityisruokavalion toteuttamisessa toimitaan kunnan ruokapalveluiden antamien ohjeistusten mukaisesti. Ohjeet löytyvät kunnan [www-sivuilta](#). [Erityisruokavaliot Tuusulan kunnan varhaiskasvatuksessa](#), [Erityisruokavaliot Tuusulan kunnan kouluissa](#).

Esiopetuksen ja koulun ensiapuvastaava huolehtii esiopetuksen/koulun ensiapukaappien ja -laukkujen sisältöjen täydentämisestä.

5.4 Opiskeluhuollon tuki kurinpitorangeistuksen tai opetuksen epäämisen yhteydessä

Perusopetuslain (36 §) mukaan opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty kurinpitorangeistus (jälki-istunto, kirjallinen varoitus tai määräaikainen erottaminen) tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi, järjestetään tarvittava opiskeluhoito. Opiskeluhoillon tarve arvioidaan yhteistyössä koulun opiskeluhoillon henkilöstön kanssa.

Luokanopettajat ja -valvojat tarkkailevat oppilaskohtaisesti kurinpitorangeistusten määriä ja perusteita. Jos perusteet herättävät huolta oppilaan koulunkäynnissä tai elämänhallinnassa olevista vaikeuksista, on luokanopettajan tai -valvojan otettava huoli keskusteluun oppilaan ja huoltajan kanssa ja tarvittaessa ohjattava oppilas opiskeluhoitopalveluiden piiriin.

Koulu kirjaa koulukohtaiset tarkennukset koulun lukuvuosisuunnitelman liitteenä olevaan Kasvatuskeskustelujen ja kurinpitomenettelyjen toteuttamisen suunnitelmaan.

5.5. Lastensuojeluilmoitus ja ilmoitus lapseen kohdistuneesta rikosepäilystä

Lastensuojelulain (luku 5, 25§) mukaan osalla julkisista toimijoista, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon, koulutoimen, poliisin tai seurakunnan palveluksessa tai luottamustoimessa olevilla on lastensuojelulaissa säädetty ilmoitusvelvollisuus lapseen ja perheeseen kohdistuvasta huolesta. Tuolloin ilmoitusta ei voi tehdä nimettömänä, ja pääasiallisesti ilmoitus tulisi tehdä kirjallisesti. Henkilö on velvollinen salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoittamaan sosiaalihuoltoon, jos hän on tehtävässään saanut tietää lapsesta, jonka hoidon tai huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelutarpeen selvittämistä.

Sähköinen lastensuojeluilmoitus:

- Lastensuojeluilmoituksen laatiminen ei vaadi tunnistautumista.
- [Tästä linkistä pääset täyttämään sähköisen lastensuojeluilmoituksen.](#)

Lastensuojeluilmoituksen vaihtoehtona on täyttää yhdessä perheen kanssa yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi sähköisen yhteydenottolomakkeen kautta. Tämä vaatii asiakkaan suostumuksen ja vahvan tunnistautumisen.

- [Tästä linkistä pääset täyttämään sähköisen yhteydenottolomakkeen.](#)

Mikäli asiakkaan tunnistautumisen ei ole mahdollista, voidaan asiakkaan suostumuksella tehdä yhteydenotto käyttämällä ilmoituslomaketta.

- [Tästä linkistä pääset tekemään ilmoituksen sosiaalihuoltoon](#)

Kaikki sähköiset yhteydenotot ja ilmoitukset käsitellään viimeistään seitsemän arkipäivän kuluessa. Kiireellisissä tilanteissa ota yhteyttä puhelimitse sosiaalipäivystykseen p. 019 226 0400.

Muita yhteydenottokanavia lastensuojeluilmoituksen tekemiseksi ja lisätietoa lastensuojeluilmoituksesta [Lastensuojeluilmoitus-sivulla](#).

Sosiaali- ja terveydenhuollon, koulutoimen henkilöstöllä on velvollisuus tehdä salassapitosäännösten estämättä ilmoitus poliisille, kun heillä on tehtävässään tietoon tulleiden seikkojen perusteella syytä epäillä, että lapseen on kohdistettu:

- 1) rikoslain (39/1889) 20 luvussa seksuaalirikoksena rangaistavaksi säädetty teko; tai
- 2) sellainen rikoslain 21 luvussa henkeen ja terveyteen kohdistuvana rikoksena rangaistavaksi säädetty teko, josta säädetty enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.

[THL, lastensuojelun käsikirja, ilmoitusvelvollisuus lapseen kohdistuvasta väkivallasta](#)

6 Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

6.1. suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Tuusulan kunnan esiopetuksessa ja kouluissa ei hyväksytä minkäänlaista kiusaamista, häirintää tai väkivaltaa, vaan niihin puututaan välittömästi. Jokaisella on oikeus ihmisarvon loukkaamattomuuteen ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Perusopetuslaki (1998/628) takaa jokaiselle oikeuden turvalliseen esiopetukseen, perusopetukseen ja lukiokoulutukseen.

Esiopetuksessa toimitaan varhaiskasvatuksen [Varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelman](#) mukaisesti.

Perusopetukseen on laadittu Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Suunnitelmassa on kuntakohtaiset toimintaohjeet ja linjaukset. Jokainen koulu täydentää koulukohtaiset tiedot ko. suunnitelmaan ja liittää sen osaksi koulun lukuvuosisuunnitelmaa. Rehtori vastaa, että koulukohtainen suunnitelma on laadittu asianmukaisesti. Suunnitelman seuranta ja arviointia tehdään vuosittain osana yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän toimintaa. Seurannasta ja arvioinnista kirjataan huomioita osana yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän muistiota. Suunnitelmaa päivitetään aina tarvittaessa, kuitenkin vähintään joka 3. vuosi. Em. mainitun suunnitelman lisäksi luku-

vuosisuunnitelman liitteinä löytyvät seuraavat kunta/koulukohtaiset suunnitelmat: Toiminta äkillisissä kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa, Kasvatuskeskustelujen ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma ja Tasa-arvosuunnitelma. Koulujen järjestyssäännöt löytyvät jokaisen koulun kotisivuilta.

Kunnassa on käytössä sähköinen järjestelmä PELSU turvallisuuden ylläpitämisestä esiopetuksessa ja kouluissa. Tähän järjestelmään jokainen yksikkö täydentää omat yksikkökohtaiset tietonsa.

Koulun henkilökunnan vastuulla on käsitellä kiusaamisen vastaista teemaa oppilasryhmien kanssa suunnitelmallisesti. Resurssien ja tarpeen mukaan kuraattorit, psykologit, kouluvalmentajat, koulun perhetyöntekijät ja terveydenhoitajat voivat ohjata kouluilla pienryhmiä eri teemoin sekä toimia opettajan työparina luokkatyössä sekä ryhmäytyksessä. Tarvittaessa he osallistuvat myös vanhempainiltoihin.

6.2 Kriisisuunnitelma (Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa)

Esiopetuksessa äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa toimitaan varhaiskasvatyüksikössä olevien toimintaohjeiden mukaisesti. [Kaiku varhaiskasvatuksen turvallisuus](#)

Koulussa tulee sopia ydinryhmästä, joka voi olla yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä tai ryhmä, joka on erikseen perehtynyt äkillisten kriisien psykososiaalisen tuen suunnittelemiseen ja toteuttamiseen. Ryhmä nimetään usein koulun kriisiryhmäksi. Ei ole estettä, etteikö koulu voisi halutessaan kutsua kriisiryhmän jäseniksi muuta sellaista koulun henkilökuntaa, joka tuntee hyvin koulun ja jolla on valmiutta ja halua kriisitehtäviin.

Koulun kriisiryhmä ottaa ensisijaisesti koulun puolesta kantaa kriisikysymyksiin. Rehtori on vastuussa, mutta hänen tai kenenkään kriisitilanteeseen osuvan koulun ammattilaisen ei pitäisi joutua yksin hoitamaan tilannetta. Työparityöskentelyä kannattaa harkita kriittisten tilanteiden johtamistehtävässä paineiden tasaamiseksi ja havaintojen monipuolistamiseksi. Koulun kriisiryhmällä tulee olla nimettyä varajohtaja.

Kriisiryhmän tehtävät:

1. huolehtii toiminnan suunnittelusta ja suunnitelman laadinnasta
2. kirjaa ryhmän sisäisen työnjaon ja vastuuketjun
3. selvittää paikalliset yhteistyötahot
4. koulutuksen järjestäminen
5. huolehtii siitä, että kaikki tietävät miten tilanteessa toimitaan
6. organisoida toiminta kriisitilanteessa
7. huolehtii jatkotoimista
8. arvioi toteutettuja toimia ja tehdä tarvittavat muutokset kriisisuunnitelmaan.

Kriisiryhmän tulee kokoontua vähintään kerran lukuvuodessa. Kouluilla pitää olla päivitetty kriisisuunnitelma, jossa on ohjeet kriisitilanteissa toimimiseen. Kriisiryhmän jäsenten pitää saada riittävän koulutus kriisityöhön ja heille tulee järjestää riittävä tuki mahdollisten kriisitilanteiden jälkeen. Tuusulan kunnan kriisityötä toteuttaa Keski-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystys 24/7.

Akuutin traumaattisen kriisin kohdatessa voi ottaa yhteyttä Sosiaali- ja kriisipäivystykseen. Akuutilla traumaattisella kriisillä tarkoitetaan äkillistä ja yllättävää tapahtumaa, johon ei ole voinut varautua. Tällaisia ovat esim. läheisen kuolema, läheisen itsemurhayritys, onnettomuudet ja tulipalot. Kriisipäivystyksen toiminta ei korvaa koulussa tehtävää kriisityötä, mutta tarvittaessa koululta voidaan ohjata perheitä lisäavun piiriin.

Lisätietoa palvelusta: [Keski-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystys](#)

Opetussuunnitelman oppilas- tai opiskelijahuoltoja koskevassa luvussa kuvataan koulun/oppilaitoksen kriisisuunnitelma ohjeistustasolla. Kriisisuunnitelman tulee sisältää ohjeistus kriisien ennaltaehkäisemisestä, niihin varautumisesta sekä toiminnasta kriisin aikana. Lisäksi siinä tulee olla ohjeistus psykososiaalisesta tuesta koulussa/oppilaitoksessa. Kriisisuunnitelmasta vastaa rehtori yhteistyössä oppilas/ opiskelijahuollon kanssa.

Rehtori vastaa myös toiminnasta akuutissa tilanteessa, kunnes pelastus- tai poliisiviranomainen ottaa vastuun johdosta. Toiminnassa on siis selkeä hierarkia, jossa yhteiskunnan muut toimijat saattavat ottaa tilanteen koulussa haltuunsa.

Poliisi on jakanut kouluille viranomaiskäyttöön ohjeen toiminnasta uhka- ja vaaratilanteissa. Ohje on vain työntekijöiden käyttöön, ei yleiseen jakoon.

7. Linkkejä ja tukea opiskeluhoitotyöhön

[Opiskeluhoollon kuraattoripalvelut - Keski-Uudenmaan hyvinvointialue \(keusote.fi\)](#)

[Opiskeluhoollon psykologipalvelut - Keski-Uudenmaan hyvinvointialue \(keusote.fi\)](#)

[Opiskeluterveydenhuolto - Keski-Uudenmaan hyvinvointialue \(keusote.fi\)](#)

[FINLEX, oppilas- ja opiskelijahuoltolaki](#)

[Tuusula esiopetuksen opetussuunnitelma](#)

[Tuusulan perusopetuksen opetussuunnitelma](#)

[Tuusulan kunta, Lasten ja nuorten tukeminen esi- ja perusopetuksessa](#)

[OPH/oppimisen-ja-koulunkaynnin-tuki-ja-oppilashuolto](#)

[MLL, ammattilaisille/kouluille-ja-oppilaitoksille](#)

[THL, opiskeluhoolto](#)

[THL Koulu yhteisön hyvinvoinnin edistäminen on yhteistyötä](#)

[THL, lomake opiskeluhoollon ja sen johtamisen kehittämiseksi](#)

[Rovaniemi, hyvinvoinnin vuosikello](#)